

TRƯỜNG THCS NGỌC LÂM
TỔ: XÃ HỘI

NỘI DUNG ÔN TẬP HỌC KỲ I
NĂM HỌC 2021-2022
MÔN: NGỮ VĂN
KHỐI: 9

I. Phần I: Nội dung kiến thức cần ôn tập:

1. Các đơn vị kiến thức đã học

a. Văn bản:

*** Văn bản trung đại:**

- *Chuyện người con gái Nam Xương* (Nguyễn Dữ)
- *Hoàng Lê nhất thống chí* (nhóm tác giả Ngô Gia Văn Phái)

Yêu cầu: (Tóm tắt, hoàn cảnh sáng tác, thể loại, phương thức biểu đạt, ý nghĩa nhan đề nêu được tình huống truyện, nắm vững nội dung và nghệ thuật...)

- *Truyện Kiều* (Nguyễn Du) và các đoạn trích: *Chị em Thúy Kiều*, *Kiều ở lầu Ngưng Bích*.

Yêu cầu:

- Trình bày được những nét chính về tác giả Nguyễn Du và sự nghiệp văn chương của ông

- Thuộc thơ; nắm được thể loại, nội dung, nghệ thuật....

*** Văn bản hiện đại:**

- Phong cách Hồ Chí Minh (Lê Anh Trà)
- Đấu tranh cho một thế giới hòa bình (Mac -ket)

*** Văn học hiện đại:**

- Đồng chí (Chính Hữu)
- Bài thơ về tiểu đội xe không kính (Phạm Tiến Duật)
- Đoàn thuyền đánh cá (Huy Cận)
- Bếp lửa (Bằng Việt)
- Làng (Kim Lân)
- Lặng lẽ Sa Pa (Nguyễn Thành Long)
- Chiếc lược ngà (Nguyễn Quang Sáng)

Yêu cầu: Học sinh cần:

- Nêu tên văn bản, tác giả, xuất xứ, nội dung và nghệ thuật, ý nghĩa nhan đề của các văn bản đã học, mạch cảm xúc, tình huống truyện
- Cảm thụ về nhân vật, chi tiết đặc sắc
- Nắm được thể loại, phương thức biểu đạt, luận điểm...

b. Tiếng Việt:

- Các nội dung trong chương trình Tiếng Việt lớp 6,7,8
- Lớp 9:
 - + Các phương châm hội thoại
 - + Cách dẫn trực tiếp, cách dẫn gián tiếp.

+ Tổng kết từ vựng (trừ những kiến thức được giảm tải)

Yêu cầu: Nắm vững kiến thức cơ bản về các phương châm hội thoại; Nhận diện và biết cách chuyển lời dẫn trực tiếp sang lời dẫn gián tiếp, biết tạo câu có lời dẫn trực tiếp, lời dẫn gián tiếp, kiến thức về từ vựng...

c. Tập làm văn: Viết đoạn văn cảm thụ, liên hệ.

Yêu cầu:

- Có vận dụng kiến thức Tiếng Việt
- HS nắm vững các kĩ năng vận dụng các phương thức biểu đạt đã được học trong chương trình Ngữ văn THCS (Tự sự, miêu tả, biểu cảm, nghị luận) để tạo lập văn bản.
- Nội dung tạo lập văn bản bám sát ngữ liệu phần đọc hiểu.

2. Một số câu hỏi trọng tâm:

a. Câu hỏi đọc hiểu:

- Tên văn bản, tác giả, thể loại, phương thức biểu đạt, ý nghĩa nhan đề, luận điểm ...
- Nội dung, nghệ thuật, nhân vật...
- Xác định kiến thức tiếng Việt và nêu tác dụng của việc sử dụng yếu tố đó

b. Tóm tắt văn bản:

c. Viết đoạn văn cảm thụ về văn bản, nhân vật có yêu cầu Tiếng Việt

- Vẻ đẹp của người anh hùng áo vải Quang Trung - Nguyễn Huệ
- Vẻ đẹp của nhân vật Vũ Nương
- Vẻ đẹp của chị em Thúy Kiều
- Vẻ đẹp tình đồng chí đồng đội sâu sắc giữa những người lính cách mạng qua bài *Đồng chí* Chính Hữu
- Hình ảnh những chiếc xe không kính và vẻ đẹp của những người lính lái xe Trường Sơn qua bài *Bài thơ về tiểu đội xe không kính*
- Bức tranh kì thú về sự giàu có, đẹp đẽ của biển cá quê hương qua bài *Đoàn thuyền đánh cá* của nhà thơ Huy Cận
- Hình ảnh bếp lửa và hình ảnh người bà qua bài *Bếp lửa* của nhà thơ Bằng Việt
- Tâm trạng của ông Hai qua truyện ngắn *Làng* của nhà văn Kim Lân

3. Câu hỏi liên hệ:

- Suy nghĩ của mình về tình yêu nước đối với thế hệ trẻ ngày nay.
- Suy nghĩ của mình về tình yêu quê hương đất nước của thế hệ trẻ Việt Nam trong thời đại ngày nay.
- Suy nghĩ của mình về việc bảo vệ môi trường biển của thế hệ trẻ Việt Nam trong thời đại ngày nay.
- Tình phụ tử trong cuộc sống ngày nay
- Lý tưởng, mục đích sống, sự cống hiến của giới trẻ ngày nay

.....
Phần 2: Một số dạng bài tập minh họa

Dạng 1:

1. Cho câu thơ sau: "*Kiều càng sắc sảo mặn mà*"

- Hãy chép chính xác những câu thơ tiếp theo tả sắc đẹp của Thúy Kiều?
- Em hiểu như thế nào về những hình tượng nghệ thuật ước lệ "thu thủy", "xuân sơn"? Cách nói "làn thu thủy", "nét xuân sơn" dùng nghệ thuật ẩn dụ hay hoán dụ? Giải thích rõ vì sao em chọn nghệ thuật ấy?

2. Đọc đoạn văn sau và trả lời câu hỏi:

Hôm ấy vua Quang Trung tiến binh đến Thăng Long, rồi kéo vào thành...

- Câu văn trên được trích từ tác phẩm nào? Của ai? Câu văn đã cho chúng ta biết sự kiện gì?
- Hãy ghi lại nội dung chính của đoạn trích chứa câu trên?

3.

- Chép lại bốn câu thơ nói lên nỗi nhớ cha mẹ của Thuý Kiều trong đoạn trích *Kiều ở lầu Ngưng Bích*.
- Nhận xét về cách dùng từ ngữ hình ảnh trong đoạn thơ.

4. Trong "Truyện Kiều" có câu:

"Tương người dưới nguyệt chén đồng"

- Hãy chép 7 câu thơ tiếp theo.
- Đoạn thơ vừa chép diễn tả tình cảm của ai với ai? Tại sao cùng diễn tả nỗi nhớ mà Nguyễn Du lại dùng từ khác nhau "tương người" và "xót người"?

5.

- Hãy tóm tắt ngắn gọn đoạn truyện từ "Chị em Thuý Kiều" đến đoạn trích "Kiều ở lầu Ngưng Bích"?
- Từ "**khóa xuân**" trong câu "*Trước lầu Ngưng Bích khóa xuân*" được sử dụng theo phép ẩn dụ hay hoán dụ? Nêu nghĩa của nó trong văn cảnh.

6. Trong chương trình Ngữ văn lớp 9, em có học một tác phẩm, trong đó có hai câu thơ:

Nhớ câu kiến nghĩa bất vi

Làm người thế ấy cũng phi anh hùng

- Hãy cho biết hai câu thơ ấy trích trong tác phẩm nào?
- Em hiểu nghĩa của hai câu thơ như thế nào? Tác giả muốn gửi gắm điều gì qua hai câu thơ ấy?

7. Cho câu thơ sau:

"Lặn đôn đời bà biết mấy nắng mưa"

- Hãy chép chính xác 7 câu thơ tiếp theo
- Đoạn thơ vừa chép nằm trong bài thơ nào và ai là người sáng tác ?
- Từ "**nhóm**" trong đoạn thơ vừa chép có những ý nghĩa nào ?

8.

- Hình ảnh bếp lửa và hình ảnh ngon lửa được nhắc đến bao nhiêu lần trong bài ?
 - Hình ảnh bếp lửa và hình ảnh ngon lửa được nhắc nhiều lần trong bài thơ *Bếp lửa* có ý nghĩa gì
9. Nêu tình huống truyện ngắn "*Làng*" của Kim Lân và tác dụng của tình huống trong việc thể hiện chủ đề của tác phẩm.

...

II. Dạng bài dựng đoạn văn:

- Cảm nhận của em về tâm trạng nàng Kiều trong tám câu thơ cuối đoạn trích "*Kiều ở lầu Ngưng Bích*" (trích "Truyện Kiều" của Nguyễn Du). Trình bày bằng một đoạn văn tổng - phân - hợp khoảng 12 câu trong đoạn có sử dụng câu cảm thán và lời dẫn trực tiếp. (*Gạch chân, chỉ rõ*)
- "Trong truyện ngắn *Làng*, nhà văn Kim Lân đã thể hiện một cách sinh động và tinh tế diễn biến tâm trạng của nhân vật ông Hai khi nghe tin làng chợ Dầu theo giặc"

Em hãy viết tiếp thành đoạn văn diễn dịch khoảng 12 câu trong đoạn có chứa lời dẫn trực tiếp và câu ghép. (Gạch chân và chỉ rõ.)

3. Cảm nhận của em về khổ thơ đầu bài thơ “ Đoàn thuyền đánh cá” của Huy Cận bằng đoạn văn diễn dịch khoảng 12 câu , trong đoạn có chứa một lời dẫn trực tiếp và một câu ghép. (Gạch chân và chỉ rõ.)

4. Bằng một đoạn văn tổng – phân – hợp khoảng 12 câu nêu cảm nhận của em về bài thơ “ Bài thơ về tiểu đội xe không kính” của Phạm Tiến Duật. Gạch chân và chỉ rõ 1 lời dẫn trực tiếp, 1 câu phủ định có sử dụng trong đoạn văn?

5. Cho câu văn sau: “ Qua tác phẩm “Chiếc lược ngà”, Nguyễn Quang Sáng khắc họa rất xúc động tình phụ tử của cha con ông Sáu”

a. Hãy biến đổi câu trên thành câu bị động?

b. Từ câu đã biến đổi hãy hoàn thành đoạn văn tổng hợp khoảng 12 câu, trong đoạn có chứa lời dẫn trực tiếp, kết đoạn là câu cảm thán? (Gạch chân và chỉ rõ.)

6. Phân tích vẻ đẹp của những nhân vật trong truyện *Lặng lẽ Sa Pa* của nhà văn Nguyễn Thành Long.

III. Dạng bài liên hệ:

1. Từ bài thơ “ Bài thơ về tiểu đội xe không kính” cùng với hiểu biết về xã hội, em hãy nêu suy nghĩ của mình về tình yêu nước đối với thế hệ trẻ ngày nay.

2. Từ bài thơ “ Bếp lửa” của tác giả Bằng Việt cùng với hiểu biết về xã hội, em hãy nêu suy nghĩ của mình về tình yêu quê hương đất nước của thế hệ trẻ Việt Nam trong thời đại ngày nay.

3. Từ truyện ngắn “ Lặng” của nhà văn Kim Lân cùng với hiểu biết về xã hội, em hãy nêu suy nghĩ của mình về tình yêu quê hương của người Việt Nam ta.

4. Từ bài thơ “ Đoàn thuyền đánh cá” của tác giả Huy Cận cùng với hiểu biết về xã hội, em hãy nêu suy nghĩ của mình về việc bảo vệ môi trường biển của thế hệ trẻ Việt Nam trong thời đại ngày nay.

BCH duyệt

Tổ trưởng CM

Nhóm trưởng

Lưu Hoàng Trang

Hán Thu Huyền